

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodiêre

Complectens Sanctos Mensivm || Ianvarii Et Febrvarii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258

VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77365)

VITA ET MARTYRIVM SACROSANCTI MAR-
TYRIS LVCIANI, AVTHORE SIMEONE META-
phraſte. Habet autem de hoc martyre quedam Eufebius Caſareen.
Hiſtor. Eccle. lib. 9. & diuus Hieronymus in lib.
de Viris illuſtribus.

7. IANVAR.
Samofara,
Syriæ vrbs.

Lucianus
puer omnia
ſua laſgitur
pauperibus.

SAMOSATA est ciuitas Syriæ, quã præterfluit Euphra-
tes. Ea ciuitas fuit patria Luciani, vbi fuit honeſto loco na-
tus, vt hæc docebit, quæ de eo tractabit, oratio. Parêtes ci-
us erant Chriſtiani. Magnum autem ſtudium fuit parenti-
bus, vt Lucianũ ab incunte ætate in religione, & erga De-
um pietate inſtituerent. Ambo verò è viuus excedètes, cum
relinquunt puerum duodecim annos natum. Is autem, hæc
ſola veluti conſolatione inuenta, propter iacturam paren-
tum, confugit ad diuinum quoddam templũ, omnibus ſuis
diuitijs diſtributis pauperibus, & in prima ætate cum Ma-
cario, qui habitabat Edeſam, & ſacros libros interpreta-
batur, congreſſus & verſatus, quicquid erat in eis pulcherrimum, pauco tempore col-
legit.

Fit mona-
chus.

Semel in
die veſcitur
vacat preci-
bus & la-
chrymis.

Item ſiletio
& medita-
tioni.

Et cum primũ quidem acceſſiſſet ad lauacrum regenerationis, per aquam & ſpi-
ritum regeneratus, declinauit ad vitam monaſticam: Deindè cum ei viſum eſſet, à vi-
no & obſoniorum eſu omnindè abſtinere, ſtatim tanquàm ex carceribus depugnabat
aduersũ omnes carnis voluptates. Scipſum autem formans ieiunijs, ſe ad hæc firmam
& ſtabilem deduxit conſuetudinem, vt nona hora ſemel in die comederet. Erãt autem
ei etiam quidam certidierum ambitus, in quibus tota hebdomada permanebat ieiun-
us. Plurimum autem vitæ ſuæ tempus impendebat precibus & lachrymis. A ſcurrilitate
& riſu tantum aberat, quantum iudicabat ea eſſe verè ridicula. Contra autem, eos
qui lugebant, ſtudebat imitari, & exiſtimabat eſſe dignos beatitudinibus. Silentium
autem amplexus, & aſſiduã deditus meditationi, videbatur ſemper cogitabundus &
triftitia plenus ijs, qui ad eum accedebant, etiamſi ſpiritu in ſe perpetuò exultaret &
lætaretur. Si quando autem verbum ei ex ore viſum eſſet emittere, diuinę ſcripturæ
erant id, quod loquebatur. Tantus enim earum diuinus amor ipſum ceperat, vt vix
ſomnum vellet capere propter continuam earum meditationem. Si quando autem
corpus volebat modicum requieſcere, non abſque intensa oratione, nec ſine calidis
lachrymis & genuum flexione, ſomnum ſumebat. Sed hæc quidem, dum puerilem ad-
huc ageret ætatem, à ſancto rectè geſta ſunt.

Mira abſti-
nentia.

Conſtituit
ſcholã An-
tiochiæ.

Postquã autem ab ea iam exceſſit, & cœpit eſſe adoleſcens, carnem quidem nul-
lam cum ſpiritu agitantem ſeditionem reddidit per ſancti ſpiritus operationem. Qui-
buſdam autem, quę ſunt ad eſum valdè exilia, corpus reſciebat, ad eò vt multos dies
ſolo pane veſceretur, & ne pane quidem pluribus, ſed ijs, quę eo erant ad alendum, ma-
gis exilia. Aqua autem erat ei potus ſuauiſſimus. Nonnunquã autem abſtinebat eti-
am ab uſu ignis. Cumque ſic perueniſſet ad omnem humanam virtutem, fuit citò cla-
riſſimus omnium ſui temporis. Scipſum ergò tradit eccleſiæ Antiochenæ: & cum pro-
ceſſiſſet ad Sacerdotium, conſtituit illic maximum ludum literarium, ijs, qui vbiq;
erant ſtudioſiſſimi, aliundè ad ipſum accedentibus. In celeriter autem ſcribendo erat
exercitatus, & quod ex eo acquirebat, ſimul quidem & ſibi ad alimentũ, & pauperibus
ſuppeditabat. Etenim niſi, priuſquam ipſe cibum ſumeret, alij victũs, quem manibus
querebat, eſſent participes, iniquum eſſe ducebat. Is ergò cum vidiffet ſacros libros eſ-
ſe valdè adulteratos, cum & tempus multa in eis corrupiſſet, continuãq; ab alijs in alia
trãſlatio, & quidam homines ſceleratiſſimi, qui gentilitati præerant, conati eſſent per-
uertere eorum intelligentiam, ipſe omnes rursũ ſumpſit, & ex lingua renouauit He-
braica, quam ipſam quoquẽ ſciebat accuratiſſimè, in eis corrigendis plurimũ labo-
ris conferens. Porro autem diuinorum quoquẽ dogmatum puritatem quis ab alio ex
ijs, qui fuerunt illo tempore, melius quã ab ipſo fuiſſe ſeruatam inuenerit?

Eufebius &
D. Hiero

Cum autẽ * Maximianus Imperator maxima quadã rabie eſſet percitus aduerſũ
Chriſti Eccleſiam, conareturq; Chriſtianum nomen delere ex hominibus, eos, q̄ erant
ſummi

DE S. LVCIANO MARTYRE.

summi inter omnes, longissimè remouere studens, de illo quidem audiit, vt de quo magna fama peruaderet in omnes partes: magnum verò eum incessit desiderium, illum in suam redigendi potestatem. Mittit igitur, qui eum comprehenderent. Ille verò cum id rescuisset, non se sua sponte coniecit in periculum, sed diligenter cauebat, quantum in eo situm erat, nè videre tur temerè adire pericula, neque Ecclesie propter se magnam afferre tristitiam. Sibi ergò cauebat pro viribus, utpote quod hoc quoque Dominus fecisset, & dixisset, & eius discipuli similiter. E ciuitate itaque excedens, in agro quodam latebat. Pancratius autem quidam Antiochenus, qui presbyteri quidem erat honorem affectus, idem verò sentiebat quod Sabellius, iamdiu antè illius gloriæ inuidēs, ipsum prodit ijs, qui quærebant. Et ille quidem Nicomediã ducebatur moriturus. Illic enim erat Maximianus, qui magnam & omne genus cædem faciebat eorum, qui Christum non volebant negare. Nam & Anthimum, qui erat episcopus eiusdem Nicomedię, interfectum igni tradidit, & Petrum antistitem Alexandrię, & multos alios preclaros & fortes viros. Quinetiam ad tantam processit sauitiam, vt ne infantibus quidem parceret, sed ipsos quoque interimeret, quoniam nec poterat quidem eis persuadere, vt gustarent ea, quę sacrificabantur dæmonibus. Non enim persuadebat, sed resistebant pueri, apertè corroborati à quodam, quod sub adspæctum apertè nõ cadebat, auxilio, ad magis arguendam dæmonum, & eorum qui eis inseruiunt, non solùm improbitatem, sed etiam imbecillitatem: siquidem apertè erat imbecillitatis, non posse firmam ac validam suam reddere sententiam, maximè cum omnia cuperent, & omnia experirentur. Fuit autem maximum auxilium ijs, qui consideratè & ex iudicio decertabant, puerorum ad mortem vsq; fortitudo & constantia, vt qui erubescerent, si cernerentur pueris inferiores, rebus grauibus & asperis illatis, sicut illi, non resistentes. Quicunque autem rursus frangerentur periculis, ijs puerorum perpeffiones afferebant reprehensionem, quòd non tam propter malorum grauitatem, quàm propter animi mollitiem, eos victos fuisse appareret. Sic nihil temerè, nec absque optima ratione, neque est, neque fuit, neque vnquam fuerit eorum, quę à Deo conceduntur & eius prouidentia: quomodò tunc multa quidem varia & multiplicia euenerunt in pueris. Ex quibus omnibus vnum narabo, quod est maximè dignum vt mandetur memorię. Sic enim habet:

Maximianus cum duos quosdam pueros genere fratres, illustri loco natos, curasset sistendos, primò quidem conabatur eos quibusdam promissis inescare, quibus existimabat pueros maximè illicendos. Postea iussit eis afferri ex ijs, quę erant apud ipsum, sacrificijs, & quę videntibus pueris, sacrificauerat, vt & gustarent, & nullis malis afficerentur. Illis autem auersantibus, & desistentibus, & vt poterant, lingua eis balbutiente dicentibus, quòd non sic didicissent à parentibus: sed alius esset modus, quo ij utebantur, minatus est, ab ira mutatus: quinetiam varijs eos affecit verberibus. Cum verò pueri fortiter resisterent, & nullo modo cederent, eos utique diuina roborante virtute, quidam è Sophistis, qui illic aderat simul cum Imperatore, & adhuc eum maximè incitabat & inducebat, pollicitus est se statim effecturum, vt ipsi comederent. Ridiculum enim esse dicebat, si à pueris adhuc balbutientibus viderentur superari Romanorum Imperatores. Tale quid ergò machinatur: Cum sinapij quandam acutissimam & toleratu difficillimam excogitasset confectioem, eorum quidè capita pilis nudauit. Cum autem medicamenti id, quod erat crassissimum, illiuisset, vt ex maiore materia, repentina & maior simul virtus profundum penetraret, in igne accensum eos intulit balneum. Hoc in loco pueri, cum veluti quodam fulmine icta essent eorum capita, hac ipsa hora fuerunt inclinati ad solum vsque. Nec multò post cadens eorum etate minor, prior est mortuus, cum non potuisset resistere magnitudini flammę accensę in caluaria. Cum autem alter vidisset fratrem cecidisse, quàm maxima potuit voce bona verba est effatus, fratris exultans victoria, eumque amplexus est & osculatus, & eum proclamauit victorem, assidue exclamans: Frater mi vicisti: donèc hoc dictum eloquens, eumque complectens & osculans, ipse quoque expirauit & iacuit, fratrem iam vlnis tenens. Accidit autem illo tempore hæc perpeffio maxima & ijs, qui videbant, maximè miserabilis, ipsa quidem certè etate attrahente plurimorum animos ad misericordiam. Et eos quidem ij, qui ad ipsos genere attrinebant, cum sustulissent, sepelièrunt cum alijs pueris, propter causam communitatem. Et hoc est martyrium circa Nicomediã, quod nominatur martyrium infantium, vsque in hodiernam diem.

Cum

155
nymus Maximianum habent.

Matth. 10.

Maximini sauitia.

Infantium vitus.

Mira duorum infantium constantia.

Nota Sophistę crudelitatem.

Lucianus
confirmat
milites
cruces.

Cum autem Lucianus, dum duceretur, venisset in Cappadociam, & conuenisset quosdam illic milites, qui erant quidem Christiani, coacti autem fuerant abnegare, eorum mentem reuocauit, ostendens & exponens, quod sit omnium turpissimum, viros eosque milites, videri ignauos ac pusillanimes, & ad mortis aditum periculum timidissimos, quibus quaedam iam foeminae, atque adeo pueri, fuere superiores. Quomodo autem vos inquit, pro Rege caduco & terreno pericula adibitis, qui caeleste tam cito prodideritis? Quod autem erit vobis munimentum aut praesidium salutis, si ille vos mox hinc accerserit? Non cogitatis eum hoc vniuersum & regere, & administrare illumque, & vitae esse dispensatorem, & mortis Dominum? Est ergo longe melius, praesentem vitam minus curantes, consequi, quae apud illum nunquam desinit, beatitudinem, quam vitam, quae hic est, amplectentes, ab hac nihilo secius excidere, ut qui forte sitis & hac praesidi ab hostibus, & illam non assecuturi, & praesentem daturi poenas puniendi immortales. Illi ergo cum haec audiuissent respuerunt, & eos poenituit se negasse. Et cum rursus ad se rediissent, & liberè essent locuti, plurimi propter Christum mortem subièrunt, cum essent non pauciores numero quam quadraginta: nonnulli autem cum decertassent aduersus omnia genera suppliciorum, vixerunt adhuc, cum nihil turpe & ignauium praese tulissent in secunda experientia, sed prius quoque iudicium negationis, inuicta deinceps pro pietate constantia deleuissent.

Perducitur
Nicomedia

Lapsos
quosdam
erigit.

Lucianus autem, cum in transitu itineris haec, & plura huiusmodi effecisset, delatus est Nicomediam. Huius autem viri fuere multi familiares, & ex ijs nonnulli cum eo aderant decertante Nicomediae. Ex quibus aliqui cum ad eos accessissent ijs, qui cogebant Christianos ritum sequi gentium, primum quidem cesserunt, ut qui non possent tormentis sufficere: at cum diuinus Lucianus (adhuc enim vivebat) eos ad se accessisset, & omne genus sermonibus eorum animos correxisset, & quantum sit transgressionis periculum, ostendisset, & quod nemo eorum, qui suam prodiderit in Christum confessionem, effugiet flammam gehennae, quae non potest extinguere, ducti poenitentia, ab eo redacti sunt in ecclesiam. Ex ijs autem, qui ad Lucianum venerant Nicomediam, erat etiam Antoninus, discipulorum suorum dilectissimus: quo, postquam venit, usus est ministro ad scribendas epistolas, ut ipse quoque ostendit Lucianus in vna epistola. Ex ijs autem, qui aberant, erant quidem plures viri, ex mulieribus autem Eustolia, & Dorothea, & Scuera. Aiunt autem Pelagiam quoque, fuisse ex eius discipulis, quae Antiochiae Syriae vixit: quae etiam dicitur seipsam è recto altissimo deiecit, cum accessisset, qui eam erant comprehensuri, timens ne abominandum quid per vim sustineret, (erat enim virgo) & eo modo esse mortuam: quam etiam in hodiernum vsque diem honorat, tantquam martyrem, qui sunt amantes martyrum.

Reuerentia
vultus S.
Luciani.

Blanditiae
satanae.

Porro autem cum de Luciano à multis audiret Maximianus, tantam in eius facie insidere reuerentiam, ut si eum solum vidisset, veniret in periculum ne fieret Christianus, postquam iussit, ut ille adduceretur, timens ne sibi tale quid accideret, velo interiecto, separat sermonis congressionem, & verba procul ad eum mittebat, intermedio vtens sermonis ministro. Et primum quidem pollicebatur se innumerabilia ei esse largiturum, & rerum gerendarum habiturum eum esse consiliarium, & patrem Imperatoris dignitatis, & socium sollicitudinis, quae pro summa rerum suscipitur, & plura alia huiusmodi: pro quibus omnibus vnum solum dicebat se petere, nempe ut dijs sacrificaret. Cum autem ille, audita donorum magnitudine, quae de eis dicebatur, nihil fecisset, & ne vniuersum quidem mundum esse cum pietate in Deum conferendum dixisset, tunc iam mutatus Imperator, minatus est se ad supplicium ei esse intentaturum, quicquid longum tempus inuenisset, & si quid ipse posset inuenire nouum & inauditum. Illo autem aduersus haec interritam opponente audaciam, & parato prodire in aciem, valde indignatus Imperator, eum quidem noluit quamprimum tollere de medio: putabat enim se sic ei gratificaturum, ut qui eum illico liberaret à malis: sed iussit in carcerem coniectum torqueri varijs modis.

Diris afficitur
cruciatibus
Luciani.

Cum eum ergo accepissent ijs, quibus hoc erat imperatum, eum multis & varijs afficere cruciatibus, quibus erat quidem grauem accepturus dolorem, logo autem tempore in poenis duraturus. Et nunc quidem in cippum (est autem hoc tormenti genus oblongum) ambos eius pedes immittebant, ad quatuor distrahentes foramina: quod quidem est in hoc supplicio grauissimum, cum vtrinque coxendices violenter è suis moueantur articulis: nunc autem in toto dorso graues restarum aculeos, densos & corinuos mali-

maligno animo subternebant: & vt ne liceret quidem viro iusto se vertere, & ne moueri quidem, dum talibus fauciaretur aculeis, eius manibus extensis, eas vinciebant in quodam ligno, quod erat positum super eius caput. Quinetiã alijs quoquẽ multis eum afficiebant probris ac contumelijs, & eum etiam arcebant ab omni cibo, nisi vellet vesci ijs, quã ab ipsis sacrificabantur: ea enim affatim porrigebant. Ille autem maluisset subire mortes vel innumerabiles, & lubentiùs manens ieiunus, paulatim à fame esset consumptus, quã vel illorum solùm passus esset conspectum. Sic igitur permansit Christi seruus, qui à fame consumebatur, totos quatuordecim dies, faciens consueta, & verbis doctrinã animam addens ijs, qui pro Christo erant inclusi in carcere, & eos confirmans constantissimis & perpetuis precibus.

Cùm autem aliquot iam dies transissent, ex quo eo modo, quo diximus, affligebatur, & iam appropinquaret quidem dies festus Theophaniorum, discipulos autẽ (iam enim ei plures aderant ex Antiochia, & ex alijs locis congregati) subiisset tristitia, reputantes fore, vt eis statim relictis, abeat quidem magister, non valens resistere diurne illi fami: ipsi autem nequaquam digni censeantur, qui Theophaniẽ diem festũ cum eo celebrẽt: videbatur enim eis adhuc valdẽ remotus, & non posse magistri corpus vsq; ad eum diem sufficere, vtpotẽ q̃ inedia illud iam magna ex parte consumpsisset, vir ille inclytus eos cõsolans, iubebat esse bono animo. Ero enim, inquit, vobiscum, & diem festum Theophaniorum vobiscum celebrabo: recedam autem postridiẽ. Ad effectum autem deductum fuit id, quod dixerat, apertẽ diuina in hoc ostensa virtute. Cùm ergo aduenisset dies festus, qui expectabatur, desiderabant quidem discipuli hanc vltimã à magistro consequi mysterij diuini celebrationem. Videbatur autem esse dubium, quonam modo mensam quidem in carcerem inferrent, aut laterent impiorũ oculos, cùm multi quidem tunc partim illic adessent, partim autem accederent. Ille verò, Mensã quidem, inquit, erit vobis hoc meum pectus, non, vt arbitrator, Deo futura minùs honesta eã, quã sit ex inanimã materiã. Templum autem sanctum vos mihi eritis, me omni ex parte circumdantes. Et sic hæc facta quidem sunt hoc modo. Iam enim, vt q̃ esset sanctus in fine vitã, & remissi erant custodes, Deo, vt ego quidem arbitrator, qui martyrem honorare volebat, & suorum discipulorum non sustinebat inconsolabile videri desiderium, efficiente, vt citra disceptationem fierent ea, quã erant proposita. Nam cùm omnes eos martyr fecisset in orbem consistere, vt inter se inuicẽ alter prope alterum stantes, eum tutò comprehenderent, iussit suo pectori imponi signa diuini sacrificij. Postquam autem hæc fecissent, & in cælum protinùs sustulit obtutũ, cùm iam vix posset extollere, & preces peregit consuetas. Deindẽ cùm diuina plurima esset effatus, & sacro ritu omnia peregisset proposita, ipse & fuit particeps sacramentorum, & transmissit ad eos, qui aberant, vt ipse quoquẽ ostendit in vltima ad eos epistola. Et hũc quidem diem cum eis transegit, sicut erat pollicitus.

Postridiẽ autem cùm venissent quidam ab Imperatore, visuri an adhuc viueret, (videbatur enim eis valdẽ mirandum, q̃ vitam hucusq; produxisset) postquam prope se stantes adspexit eos, qui aduenerant, cùm se, quantum poterat, extendisset, & ter dixisset: Sum Christianus, simul cum vltima voce emisit spiritum. Sunt autem, qui dicãt eum adhuc spirantem, proiectum fuisse in profundum maris. Maximianus enim admiratus eius perpetuam ad finem vsque constantiam, iussit ijs, qui in eiusmodi rebus inseruiũt, ipsum in mare iacere, cùm magnum lapidem appedissent brachio eius dextero, vt submersus nusquam appareret, & corpus eius nullam assequeretur sepulturam, nec iusta ei fierent. Atq; fuit quidem in profundo quatuordecim dies, nempe totidem, quot in carcere decertarat aduersus varias corporis perpeffiones. Quintodecimo autem delphinus in siccum eum hoc modo extulit: Cùm eius discipuli circa ripas & litora alius alibi versarentur, vt viderent, si quo modo possent eum è mari eiecũm inuenire, tempore autem hyberno id valdẽ esset turbatum: diuturnum tempus effecit, vt planẽ desperarent se posse id inuenire.

Interim verò adueniente quintodecimo die, martyr in somnis apparẽs cuidam Glycerio, germano suo discipulo, qui tunc versabatur in regione aduersã continenti Nicomediẽ, dicit ei: O tu, cùm primũ manẽ surrexeris, abi in hunc locum, ostendens locum litoris. Te enim, inquit, conueniam, cùm illuc veneris. Ille autẽ, cùm primũ ex magna euidentia & admiratione eorum, quẽ ostensa fuerant, eum somnus dimisisset,

O

&

Dies festus
Theophaniorum.Prophetia
S. Luciani.

Reddit Domino spiritum.

Corpus eius diũ in mari positum, inde effertur.

Delphinus
illud effert.

Corpus illu-
sum & inte-
grum, dem-
pra manu,
visitur.

& iam dies illucesceret, surgens, & quosdam alios ex pijs secum assumens, cum eis venit in locum, qui fuerat ei significatus. In eo autem ingens delphinus ascendebat è mari, iam ex eo emergens: qui cum esset extensus super aquæ superficiem, valdè spirabat, & ad terram contendebat: eratque circa ipsum multa spuma, & murmur fluctuum, qui ab ipso scindebantur. Ferebat autem extensum mortuum, tanquam in lecto iacentem. Eratque spectaculum admirabile, super corpus adeò lubricum & rotundum quietè manens mortuus, & nec à suo pondere, neque à vi fluctu deuolutus ab eo, quod ipsum porrabat, vehiculo. Cum autem delphinus fuisset prope continentem, fluctu sublimè fuit sublatus, & terræ id appulit. Atque ille quidem statim expiravit.

Mortuus autem, statim in arenam delatus, iacebat saluus & omni ex parte integer, nisi quod manus dextera, cui lapis fuerat appensus, non est corpus quoque reliquum consecuta. Et sunt quidem qui dicunt, eam nec postea quidem fuisse è mari emissam, sed mansisse in profundo, effectam id, quod Deo visum fuit. Nonnulli autem dicunt, eam quoque non ita multò post fuisse redditam, cum effluxisset ei vinculum, eamque in terram delatam, cum sustulissent ij, qui aderam, restitutam fuisse rursus in eandem compagem corporis. Hoc autem accidit manui, cum Deus, ut arbitror, eam seorsum voluisset honorare, ut qui acceptum habuisset laborem, qui per eum fuit susceptus in corrigendis scripturis. Nam in perpeffionibus, quas pro Christo susceperat, in maiori honore fuit ea, quæ erat grauior. Non autem existimabit quispiam, corpus mortuum à delphino casu fuisse allatum, neque id factum fuisse fortè fortuna. Nam quod reuerà quidè delphinus eum eo modo, qui dictus est, exportarit, videtur esse manifestissimum, cum multi, qui fuerunt illo tempore, huius fecerint mentionem. Quinetiam ipse quoque scio ab ineunte ætate de illo cani solitum hoc, cuius hæc est pars extrema:

In terram dorso portansque ex æquore delphin, Expiravit.

Quòd autem non factum sit casu, vel maximè quidem ostendit ipsa magnitudo miraculi, quod factum est. Somnium quoque, quod propter id euenit. Quinetiam ea quoque, quæ postea sunt ostensa. E mari enim exportatum corpus, erat insigne miraculum ijs, qui contèplabantur, ut quod præter id, quod in mari acciderat, illæsum alioquì maneret, & nec mare tam multis diebus ei nocuisset, neque vlli pisces id tetigissent, neque vllus malus odor illinc emitteretur: adeò ut esset omni ex parte manifestum, fuisse diuinum id, quod factum est.

Neque verò priùs aliquo contemptu, neque quod eum non posset defendere, fuit Deus tanta pericula adire martyrem. Neque nunc sine iustissima causa fuit ei distinguendum à reliquo corpore is, qui in eo tam multa fecerat miracula. Sed & tunc vniuersam ornaturus eius virtutem, vocauit ipsum ad societatem passionum sui filij, optimam & iustissimam ei præbens occasionem ad hoc, ut ipsum quoque illius impertiret gloria. Et hæc est mihi communis ratio in omnibus martyribus, id est, testibus veritatis. Nunc autem volens confirmare studium, quod contulit in sacras scripturas, esse opus pluri faciendum, manum, quæ ei propriè hac in re inseruijt, voluit etiam proprijs honorare passionibus: quomodo etiam, ut arbitror, solent spectatores fertis redimere brachia athletarum. Quòd si quis etiam crediderit eam in mari mansisse, ei licet & hæc considerare, & quod Deus miraculis sepe etiam admiscet ea, quæ procedunt à natura: ut per illa quidem ostendatur virtus effectrix miraculorum, per hæc autem fides quoque habeatur naturæ. Sed hæc quidem, & propter quam causam vnumquodque cõtingit, purè demùm sciat is, qui hæc administrat. Quinetiam in singulis eorum, quæ ab ipso admirabiliter fiunt & geruntur, didicerit quisque aliam quoque esse arcanam, & quæ sit supra nos rationem, optimamque, & quæ comprehendì nõ potest, administrationem, neque temerè aliquid fieri aut fortuitò.

Conditur in
sepulcro.

Tunc ergo sic à Delphino exportatum corpus, delatum est in arenam. Concurrentes autem discipuli, primùm quidem, ut decebat, id salutabant, alius aliundè venientes, & osculabantur, & amplectebantur, vnusquisque pro viribus, ob promptum & alacrum animi studium. Deindè verò cum id sumpsissent, & proprijs manibus extulissent, & ei iusta omnia de more fecissent, in loco insigni deposuerunt. Et tunc quidem illi sepulcrum, quale potuerunt, prout tempus virgebat, statuerunt. Postea autem, quæ nobis salutarem Domini restituit crucem, & magnum inter claros Imperatores genuit Constantinum, veneranda Helena, quando reuertebatur Hierosolymis, locum honorans, & in

DE S. SEVERINO NORICO APOSTOLO.

eo condidit ciuitatem, conuocatis habitatoribus ex ijs, quæ circuncircà erant, regionibus, & effectis operis participibus, & validis eam cinxit moenibus, & martyri templum edificauit maximum: quod nunc quoquè insigne & pulchrè extructum cernitur ab ijs, qui & terra, & mari ingrediuntur ac nauigant: Ad gloriam Domini nostri IESV Christi, & eorum, qui propter ipsum decertauerunt: Quoniam eum decet gloria in secula seculorum, Amen.

VITA S. SEVERINI, NORICI APOSTOLI,
PER EVGIPPIVM ABBATEM EIVS CONTEMPORANEVM:
quanquam non dubito quedam hic omissa ab eo, vnde nos hæc descripsimus.

TEMPORE, quo Attila rex Hunnorum defunctus est, in vtraque Pannonia, cæterisque confinij Danubij, res turbabantur ambigua, ac primum inter filios eius de obtinendo regno magna sunt exorta certamina: qui morbo iniquæ dominationis inflati, materiam sui sceleris accepere patris interitum. Quibus diebus sanctissimus Dei famulus Severinus de partibus Orientis in Pannoniam veniens, morabatur in oppido, quod Casturis dicitur: vbi secundum Evangelicam & Apostolicam doctrinam viuens, omni pietate præditus, in confessione Catholica fidei venerabile propositum sanctis operibus adimplebat. Dum ergo talibus exercitijs roboratus, palmam supernæ vocationis sequeretur, & quodam die ad ecclesiam ex more processisset, cœpit presbyteris & clero atque omnibus ciuibus tota mentis humilitate prædicere, vt hostium insidias imminentes, orationibus & ieiunijs ac misericordiæ fructibus inhiberent. Sed animi contumaces ac desiderijs carnalibus inclinati, viri Dei talia prædicentis oracula, infidelitatis suæ reprobaucrunt crimine. Famulus itaque Domini reuersus ad hospitium, quo ab ecclesiæ fuerat custode susceptus, diem & horam imminentis excidij prodens, De contumaci, ait, oppido & citius perituro, festinus abscedo.

Indè abiens, ad proximū, quod Comagenis appellatur, oppidum declinauit: quod videlicet hostium intrinsecus consistentiū custodia seruabatur arctissima, nullique ingrediendi aut egrediendi facile licentia præstatur, inita tantum cum solis Romanis pace stabili, ac fœdere fidei. A quibus tamen famulus Dei, cum esset ignotus, nec interrogatus est, nec expulsus. Itaque mox ingressus ecclesiam, cunctos de salute propria desperantes, ieiunio & orationibus ac elemosynis hortabatur armari, proponens antiquæ salutis exempla, quibus diuina protectio populū suū contra opinionem omnium saluasset mirabiliter. Cumque salutem omnium in ipso discriminis articulo promittenti credere dubitarent, senex, qui dudum in Casturis ciuitate tanti hospitis susceptor extiterat, aduenit, atque à portarum custodibus sollicita interrogatione discussus, interitum sui oppidi habitu verboque monstrauit, adiiciens eodem die, quem homo Dei prædixerat, Barbarorum vastatione deletum. Quo audito, custodes solliciti responderunt: Putas ne ipse est, qui desperatis rebus, Dei nobis auxilia pollicetur? Mox igitur in ecclesia Dei famulo recognito, senex eius pedibus prostratus, aiebat ipsius se meritis liberatum, nè cum cæteris oppidanis subiret excidium. His auditis, habitatores memorati oppidi incredulitatis suæ veniam postulantes, iuxta monita viri Dei operibus sanctis insistere cœperunt, ieiunijsque dediti & in ecclesia per triduum congregati, præterita errata castigabant gemitibus atque lamētis. Die autem tertio, cum versperini sacrificij solennitas impleretur, facto subito terramotu, ita sunt hostes intrinsecus habitantes exterriti, vt exeuntes, fugam velociter inirent, æstimantes se quamvicinorum hostium obsidione vallatos: auctoque terrore diuinitus, & noctis errore confusi, mutuis se gladijs cœdiderunt. Tali ergo aduersarijs interneccione cōsumptis, diuino plebs seruata præsidio per sanctum virum, armis didicit pugnare cælestibus.

Eodem tempore ciuitatem, Fabianis nomine, saua fames oppresserat: cuius habitatores vnicum sibi remedium adfore crediderunt, si à supradicto oppido Comagenis hominem Dei Seuerinum religiosum ad se precibus inuitarēt. Quos ille ad se venire præ-

159
Helenopolis.
S. Helena martyri Luciano templo maximum edificauit.

8. IANUAR.

S. Seuerinus venit in Pannoniã.

Hortatur homines ad opera pietatis.

Ieiunijs & elemosynis docet armari.

Ita placatur iratus Deus

Hostes ex vrbē fugiūt.

Fabiana, vrbis est, quæ nunc Vienna Austriae appellatur.

nosces, cum hæsitaret, utrùm pergeret cum eis, nec ne, admonetur à Domino, ut pergeret cum illis. Veniens igitur ad prædictam ciuitatem, cœpit suadere, dicens: Pœnitentiæ fructibus poteritis de tanta famis pernicie liberari. Qui cum talibus proficeret institutis, beatissimus Seuerinus diuina reuelatione cognouit, quandam viduam nomine Proculam, fruges plurimas occultasse. Hanc nimirum productam in mediũ, arguit vehementer. Cur, inquit, tam nobilissimis orta natalibus, cupiditatibus te præbes ancillam & auaritiæ mancipium, quæ est, teste Apostolo, idolorum seruitus? Ecce Domino famulis suis misericorditer consulente, tu quid de malè partis facias, non habes, nisi fortè frumenta diu denegata, in Danubij fluuenta proijciens, piscibus exhibeas, quæ hominibus denegasti. Quamobrem subueni tibi potius, quàm pauperibus, ex his, quæ adhuc te cœstimas, Christo esuriante, reseruare. Quibus auditis, magno mulier pauore perterrita, cœpit seruatalibenter pauperibus erogare. Nec multò post naues de partibus Rhetiarum, mercibus onustæ quamplurimis, insperatè videntur in litore Danubij, quæ multis diebus crassa fluminis glacie fuerant congelatæ: sed Dei tunc imperio solutæ, ciborum copias laborantibus illis detulerunt. Cœperunt igitur omnes Deum, insperati remedij largitorem, continua deuotione laudare, qui se tabe diuturnæ famis interire crediderunt, fatentes euidentius, extra legitimum tempus, glaciali solutis frigore, serui Dei precibus aduenisse.

*Irruptio
Barbarorũ.*

Per idem tempus inopinata subreptione prædones ac barbari, quæcunq; extra muros hominum pecudumque repererant, duxerunt captiua. Tunc plures è ciuibus ad virum Dei cum lachrymis cõfluentes, illatæ calamitatis exitium retulerunt, simul ostèdentes indicia recentium rapinarum. Ille verò Mamertinum tribunum percontatus est, utrùm aliquos secum haberet armatos, cum quibus latrunculos persequeretur instantius. Qui respondit: Milites quidem habeo paucissimos, & ideò non audeo cum tanta hominum multitudine conflagere. Quòd si tua veneratione præcipis, quanuis auxilium nobis desit armorum, credimus tamen tua nos fieri oratione victores. Christi famulus ait: Etiam si inermes sint tui milites, nunc ab hostibus armabuntur. Neque enim numerus aut humana fortitudo requiritur, vbi Deus puginator comprobatur. Tantùm in nomine Domini perge velociter, perge confidèter: nam Deo misericorditer præeunte, debilis quisque fortissimus apparebit. Dominus pro vobis pugnabit, & vos tacebitis. Hoc vnum ante omnia seruabis, ut ad me, quos ex Barbaris ceperis, incolumes perducas. Exeuntes igitur, in secundo milliario super riuum, qui dicitur Taguntia, prædictos prædones inuenerunt: quibus in fugam repentè conuersis, arma omnium sustulerunt: cæteros viros ad Dei famulum, ut præceperat, captiuos adduxerunt. Quos absolutos vinculis, ciboque ac potu refectos, paucis alloquitur, dicens: Itè, & vestris nunciate complicibus, nè auaritate prædandi vltra huc audeant propinquare. nam certè statim cœlestis vindictæ iudicio punientur, Deo pro suis famulis dimicante.

*Fugiunt
Barbari, re-
lictis armis.*

*Rugiorum
rex consulit
S. Seuerinũ.*

Rugiorum rex, nomine Flacitheus, in ipsis regni sui cœpit nutare primordijs, habens Gotthos ex inferiori Pannonia vehementer infensos, quorum innumerabili multitudine terrebatur. Is ergò beatissimum Seuerinum in suis periculis tanquàm cœleste consulebat oraculum. Siquidem dum vehementius turbaretur, veniens ad hominem Dei, deslebat se à Gotthorum principibus ad Italiam transitum postulasse, à quibus se non dubitabat, quia hoc ei denegatum fuerat, occidendum. Respondit ei vir Domini Seuerinus: Si nos omnes vna fides Catholica annexerit, magis me de vitæ perpetuitate consulere debuisti: sed quia de præsentis tantùm salute sollicitus es, ausculta quæ dico: Gotthorum aduersitate non turbaberis: immò discedentibus eis, quantocyus tu desiderata prosperitate regnabis: humilitatis tamen meæ monita noli contemnere. Non te pigeat pacem expetere etiam minimorum: nunquàm de proprijs virtutibus confidas: Maledictus, inquit scriptura, qui cõfidit in homine, & ponit carnem brachium suum, & à Domino recedit cor eius. Disce igitur insidias cauere, non ponere, in leætulo quippe tuo pacifico sine transibis. Tali animatus oraculo rex prædictus, dum lætus & alacer abscederet, perlato sibi, quòd turba latrocinantium Barbarorum aliquos captiuasset ex Rugijs, ad virum Dei protinus misit cõsulendum. Qui sanctis cum mandatis, nè prædones sequeretur, Domino reuelante præmonuit, dicēs: Si eos secutus fueris, occideris. Caue, nè amnem trãseas, & insidijs, quæ tibi tribus in locis paratæ sunt, improvida mente succumbas. Citò enim nuncius adueniet, qui te de his omni-

*Prædicat illi
futura, cuiq;
optimè in-
struit.*

Iere. 17.

*Detegit po-
sitas regi
insidias.*

omnibus efficit certiorum. Duo deinde captiuorum ab his hostium sedibus fugientes, ea per ordinem retulerunt, quae beatissimus vir praedixerat. Igitur frustratis invidijs aduersantium, Flacitheus incrementis auctus prosperioribus, vitam rebus tranquillissimis terminauit.

Interea Odoacer, qui postea regnauit in Italia, vilissimoque tunc habitu iuuenis statura procerus aduenit: qui dum se, ne humilime te etum cellulae suo vertice contingeret, inclinasset, a viro Dei gloriosum se fore cognouit. Cui etiam valedicenti, Vade, inquit, ad Italiam, vilissimis pellibus nunc coopertus, sed multis cito plurima largiturus.

Odoaceri
quae praedi-
xerit.

Feletheus quoque rex, memorati Flacithei filius, paternam secutus industriam, sanctum virum pro regni sui coepit frequentare primordijs. Hunc coniunx eius feralis & noxia, nomine Gisa, semper a remedijs clementiae retardabat. Haec enim inter cetera iniquitatis suae contagia, etiam rebaptizari debere catholicos aliquos conata est, sed ob sancti reuerentiam Seuerini non consentiente viro, a sacrilega quantocumque intentione defecit: Romanos tamen duris conditionibus aggrauans, quos etiam Danubium vsque iubebat abduci. Nam cum quadam die in proximo Fabianis vico veniens, aliquos ad se transferri Danubium praecipisset, vilissimis illic ministerijs seruitutis damnandos, dirigens ad eam vir Dei, ut eos dimitteret, postulabat. Verum illa facibus furoris exarsuans, mandata iussit reportari asperrima: Ora tibi, inquiens, serue Dei, intra celam tuam delitescens: liceat nobis de seruis nostris ordinare, quod volumus. Audiens autem haec homo Dei, Confido, ait, in Domino meo Iesu Christo, quia necessitate cogatur explere, quod praue desepit voluntate. Et continuo velox secuta correptio, prostravit animum arrogantis. Quosdam enim aurifices barbaros pro fabricandis regalibus ornamentis clauserat arcta custodia. Ad hos filius memorati regis admodum paruulus, nomine Fridericus, eodem die, quo regina seruum Dei contempserat, perilli leuitate concitus introiuit. Tunc aurifices pectori infantis gladium imposuere, dicentes, quod si quis ad eos absque iuramenti praesidio ingredi conaretur, moreretur, paruulumque regium primitus transfigentes, semetipsum postea trucidarent: quippe cum nullam spem vitae sibi promitterent, macerati diuturnis ergastulis. His auditis, regina crudelis & impia, vestibus praedolore conscissis, talia clamitabat: O serue Dei Seuerine, sic illate vindicantur iniuriae? Hanc mei contemptus ultionem effusus precibus postulasti, ut in mea viscera vindicares? Itaque multiplici contritione ac miserabili lamentatione discurrens, fatebatur se pro scelere contemptus, quod in seruum Dei commiserat, plagae praesentis ultione percelli. Confestimque directis equitibus veniam poscens, Romanos, pro quibus rogantem contempserat, transmisit, & abiens ad ergastulum, ubi aurifices operabantur, dato eis sacramento euadendi mortem, sospitem suum recepit infantem. Mox etiam & illi dimissi, abiierunt in sua cum gaudio magno. His auditis, reuerentissimus Seuerinus gratias creatori referebat immensas: qui ob hoc interdum differit vota poscentium, ut fide, spe, & charitate crescente, dum minora petuntur, maiora concedat. Denique id egit omnipotentis Saluatoris misericordia, ut dum liberam mulierem, sed nimium crudelem, subiecit seruituti, seruientes cogere- tur reddere libertati. Quibus itaque impetratis, regina tamen ad seruum Dei properans una cum marito, monstrat filium, quem fatebatur illius orationibus de mortis confinio liberatum: promittens, se nequaquam ultra iussionibus eius obuiare.

Hunc Grata-
zius vocat
Phelteum.
Gisa crudelis
femina.

Dat poenas
contemptus
sui in S. Se-
uerinum.

Dum haec agerentur, nuncius sancti viri, quem pro deferendis reliquijs sanctorum martyrum Geruasij & Protasij direxerat, eius se conspectibus presentauit. At ille condigno honore suscipiens allata munuscula, in quadam basilica collocavit officio sacerdotum. Quo videlicet in loco plurimorum martyrum congregauit reliquias: quas tamen semper, praesente reuelatione, emeruit accipere, sciens aduersarium sepe sub nomine sanctitatis subreperere.

Reuerenter
accipit &
colligit san-
ctorum res-
liquias.

Episcopatus plerumque honorem ut susciperet, postulatus, praefinita responsione conclusit, sufficere sibi dicens, quod solitudine desiderata priuatus, ad illam diuinitus venisset provinciam, in qua turbis tribulantium frequentius interesset. Daturus nihilominus formam monachis, sollicitus admonebat beatorum patrum vestigijs inherere, quibus sanctae conuersationis acquireretur instructio: adhibendamque operam ei, qui parietes reliquit & seculum, ne pompe secularis illecebras, respiciendo retrorsum, cuperetur, quas vitauerat: & ad hoc, vxoris Lot exemplum terribile proponebat.

Episcopa-
tus oblatos
refusat.
Docet mon-
achos opti-
me.

Gen. 19.

Memorabat etiam, timore Domini mortificanda esse incentiua libidinum: nec aliter superanda corporea delectationis asserebat incendia, nisi fuissent per Dei gratiam lachrymarum fonte restincta.

*Prædicæ
cuidam su-
um pericu-
lum.*
Quidam nomine Maurus, monasterij, cui beatus Severinus præerat, fuit adituus, quem & ipse vir Domini redemerat de manu Barbarorum. Huic quadam die præcepit, dicens: Caue, nè alicubi hodiè digrediaris: alioquin imminente periculo nõ carebis. At ille cõtra præceptum tanti patris, secularis cuiusdam hominis persuasu, meridie ad colligenda poma in secũdo à prædicta ciuitate Fabianis milliario egressus, mox à Barbaris Danubium trãfuectus est cum suo persuasore captiuus. Eadem hora vir Dei dum in cella legeret, clauso repente codice, Maurum, ait, citò requirite. Quo nusquam repperito, ipse quantocyus fluẽta Istri prætermẽas, latrones properanter insequitur. Cuius venerandam præsentiam latrones minimè ferentes, supplices quos ceperant, reddidẽre captiuos.

*Celebris
eius fama.*

Dum adhuc Norici ripensis oppida superiora constarent, & penè nullum castellum Barbarorum intraret incurfus, tam celebris S. Severini flagrabat opinio, vt certatim eum ad se singula castella pro suis munitiõibus inuitarent, credentes quòd eius præsentia nihil eis deueniret aduersi. Quodam tempore in confinio castelli, quod dicitur Cocullis, locustæ frugum consumptrices infederant copiose, noxijs moribus cuncta vastantes. Tali ergò percussis peste presbyteri, cæteri què mansores, sanctum Severinũ summis precibus adire, dicens: Vt tantè plagè auferatur atrocitas, orationum turarum experta suffragia postulamus, quæ magno dudum miraculo in accensis cælitus cereis multum apud Dominum valere conspeximus. Quos ille religiosus allocutus: Non legistis, ait, quid diuina autoritas peccanti populo præceperit per prophetam, dicens: Conuertimini ad me in toto corde vestro, in ieiunio & fletu, & post pauca: Sanctificate ieiunium, vocare cœtum, congregate ecclesiam, &c. Explete itaque dignis operibus, quæ docetis, vt malitiam præsentem faciliè euadatis. Nullus vestrum ad agrum

Ioel. 2.

*Contra lo-
custarũ in-
festationẽ
quid agen-
dum docue-
rit.*

excitat, quasi humana sollicitudine locustas vetiturus, nè diuina amplius indignatio prouocetur. Nec mora, omnibus in ecclesia congregatis, vnusquisque in ordine suo psallebat & more, omnis ætas & sexus, qui enim voce non poterat, preces Deo fletibus offerebant. Eleemosynæ verò fieri non cessabant, & quicquid bonorum operum præsens necessitas exigebat, sicut famulus Dei præceperat, implebatur. Omnibus ergò huiuscemodi studijs occupatis, quidam pauper opus Dei cœptum deferens, & agrum propriæ segetis inuisens, pro causa, quæ parua inter aliorum segetes iacebat, egressus est, totoque anxius die locustarum nubem impendentem, qua potuit, exturbauit industria, moxque ecclesiam communicaturus intrauit. Sed segetem eius exiguam, multis vicinorum circumdatam frugibus, locustarum densitas deuorauit. Quibus ea nocte ab illis finibus exterminatis imperio diuino, probatum est, quantum valeat fidelis oratio. Mane quippe sancti operis temerator atque contemptor, rursus ad agrum suum malè securus egrediens, cum locustarum perniciose funditus inuenit abrasum, & omnium circumcunquaque sationes integras vehementer admirans, ad castellum luctuosam vociferatione reuertitur. Cumque hoc quod acciderat, indicasset, ad huiuscemodi videndũ cuncti exiẽre miraculum: vbi quasi ad lineam regularem, contumacis hominis segetem locustarum morsus ostenderat. Tunc omnium vestigijs prouoluit, intercessionibus eorum delicti sui veniam fusa lamentatione poscebat. Ob quam rem monendi occasione homo Dei reperiens, docebat vniversos, vt omnipotenti Domino discerent obedire, cuius imperio obediunt & locustæ. Prædictus verò pauper flebiliter aiebat, posse se mandatis decerere obedire, si vlla sibi spes, qua viueret, remansisset. Tunc vir Dei ceteros allocutus, iustum est, inquit, vt Deo omnipotenti gratias agatis, qui de proximi supplicio, humilitatis & obedientiæ vobis dedit exemplum.

*Quintano-
rũ Colonia.*

Quintanis appellatur secundarum Rhetiarum municipium, super ripam Danubij situm, cui ex alia parte paruus fluuius, cui Quintanica item nomen est, propinquabat. Is crebra inundatione Danubij superfluentis exerecens, nonnulla castelli spatia, quia in plano fundatum fuerat, occupauit. Ecclesiam etiam extra muros ex lignis, loci eius mansores habere constructam, quæ pendula extensione porrecta, defixis in altum stipitibus sustentabatur & furculis: cui ad vicem soli, id est, pavimenti, tabularum erat leuigata coniunctio: quam quotiès ripas excessit, aqua superfluentis occupabat. **Quintanensium**

DE S. SEVERINO NORICORVM APOSTOLO.

nenſium itaq; ſide ſanctus Seuerinus illuc fuerat inuitatus, vbi cum tempus ſiccitatis veniſſet, interrogat, cur tabulara, nudatis obſtaculorum tegminibus, ſapparerent. Accola reſponderunt, quod frequenti fluminis alluione, quicquid fuiſſet ſuperſtratum, continuo laberetur. At ille: Sternatur, inquit, ſuper tabulara nunc in Chriſti nomine patimur, nam videbitis fluium amodo caeſti iuſſione prohibutum, Pavimento igitur perfecto, ipſe vir Dei accepta ſecuri, facta oratione, poſtes percuffit, atque ad aquam fluminis venerandae crucis expreſſo ſignaculo, dixit: Non te ſinat Dominus meus Ieſus Chriſtus hoc ſignum crucis excedere. Ex eo tempore cum ex more fluius creuiſſet in cumulos, & ambiuiſſet viciniam quam ſolebat, ita ſpatijs eccleſiae erat inferior, vt nunquam ſanctae crucis ſignaculum, quod impreſſerat homo Dei, prorsus excederet.

Signo crucis reprimi-
tur vis fluminis.

Talibus S. Seuerinus pro CHRISTI gratia ditatus muneribus, captiuorum, egenorumq; tanta curam ingenita ſibi pietate ſuſceperat, vt penes omnes per vniuerſa oppida vel caſtella pauperes, ipſius induſtria paſcerentur. Quibus tam lata ſollicitudine miniſtrabat, vt tunc ſe crederet tantummodo ſaturari vel abundare bonis omnibus, quando videbat egenum corpora ſuſtentari, & cum hebdomadarum ſepe continuatis ieiunijs minimè frangeretur, tamen eſurie miſerorum ſe credebat afflictum. Cuius largitionem tam piam in pauperes plurimi contemplates, quanuis ex duro Barbarorum imperio famis anguſtiam ſuſtinerent, deuotiſſimè frugum ſuarum decimas pauperibus impendebant. Quod mandatum licet cunctis ex lege notiſſimum, tamen quaſi ex ore angeli preſentis audirent, grata deuotione ſeruabant. Frigus quoque vir Dei Seuerinus tantum in nuditate pauperum ſentiebat. Siquidem ſpecialiter à Deo perceperat, vt in illa frigidifſima regione, mirabili abſtinentia caſtigatus, fortis & alacer permaneret. Pro decimis, vt diximus, dandis, quibus pauperes * Norici, populum miſſis hortabatur episto-
lis. Ex qua conſuetudine cum ad eum nonnullam erogandarum veſtium copiam direxiſſent, interrogauit eos qui venerant, ſi ex oppido quoque * Tigurina, ſimilis collatio mitteretur. Reſpondentibus autem illis, etiam proinùs inde ad futuros, vir Dei nequaquam eos venire ſignauit, ſed dilatam eorum oblationem, praedixit Barbaris offerendam. Itaque non multo poſt ciues * Tigurinae, vario cum obſidentibus Gothis certamine dimicantes, vix in ita foederis pacatione, inter caetera etiam largitionem veſtium iam in vnum collectam, quam mittere famulo Dei diſtulerant, hoſtibus obtulerunt.

S. Seuerinus captiuorum & inopum patronus praecipuus.

Paulinus quidam ad S. Seuerinum, fama eius latiùs excurrente, peruenerat. Hic in conſortio beati viri diebus remoratus aliquantis, cum redire vellent, audiuit ab eo: Feſtina venerabilis preſbyter, quia circa dilectionem tuam populorum deſiderijs, vt credimus, obluſtantem dignitas episcopatus ornabit. Remeante preſbytero ad patriam, ſermo in eo praedicentis impletus eſt. Nam ciues * Tigurinae, qua metropolis eſt Norici, coegerunt eundem preſbyterum ſummi ſacerdotij ſuſcipere principatum.

Exceſſiſſe
taretur, aut
aliquid eius
modi.

Praedicta
lino, quod
futurus ſit
episcopus.

Baſilicae extra muros oppidi Patauini in loco, nomine Boiotro, trans * Rhenum fluiuium conſtituta, vbi paucis monachis Cellulam ipſe conſtruxerat, martyrum reliquias quarebantur. Ingerentibus ergo ſe preſbyteris, vt mitterentur ad ſanctuarium deſerenda, haec beatus Seuerinus monita praebat: Quanuis cuncta mortalium opera praetereat, haec tamen adificia praeter ceteris celerius relinquenda ſunt. Et ideo pro reliquijs ſanctorum nullum laborem ſuſcipite, quia vltro eis S. Iohannis benedictio deſertur. Dum igitur S. Seuerinus in monaſterio Fabianis euangelium legeret, oratione completa conſurgens, ſcapham ſibi iubet illico praeparari. Admirantibus autem his qui aderant, ait: Sit nomen Domini benedictum: ſanctuarijs beatorum martyrum oportet nos occurrere. Nec mora, tranſmeato Danubio, inueniunt hominem in ripa vltioris fluminis conſidentem, & multis eos precibus poſtulantem, vt ad ſeruum Dei, ad quem fama vulgante olim venire cupierat, duceretur. Mox itaque Chriſti famulo demonſtrato, ſuppliciter S. Iohannis reliquias obtulit, multis apud ſe ſeruatas temporibus. Quas Dei famulus debita veneratione ſuſcipiens, baſilicam, ſicut praedixerat, vltro nea benedictione collata, ſacrauit officio ſacerdotum.

for. * Oenā.

En quam reuerſer occurrer ſacris reliquijs.

Post haec leproſus quidam Mediolanenſis territorij ad S. Seuerinum, fama eius inuitante, peruenit. Quem ſaniratis remedia ſuppliciter implorante, monachis ſuis indiſto ieiunio comendauit. Et continuo, Dei gratia operante, mundatus eſt homo, & gratias egit Deo.

Leproſum mundat.

Iſdem temporibus Odoacer ſancto Seuerino familiares literas direxit, rogans, vt quicquid ab eo vellent, peteret, memor illius praſagij, quo eum quondam expreſſerat

Odoacer Italiae rex, illi ſcribit.

regnaturum. Quibus sanctus alloquijs inuitatus, Ambrosium quendam exilio damna- tum rogabat absolui. Cuius precibus annuens deuotè rex, præfatum virum absoluit. Quondam dum memoratum regem multi nobiles, coram sancto viro humana, vt solet fieri, adulatione laudarent, interrogat, quem regem tantis præconijs prætulissent. Re- spondentibus illis, Odoacrem: inquit vir Dei, Odoacer, integer erit inter tredecim & quatuordecim annos, videlicet integrum regnum eius significans.

Ab oppidanis Comagenensibus, apud quos primùm innotuerat beatus Seuerinus, suppliciter rogatus aduenit. Cuius comperta præsentia, quidam optimatum Felerthei re- gis, filium suum adolescentem, diuturno languore vexatum, cui iam parabat exequias, traiccto Danubio, pedibus eius apposuit: & lachrymans, Credo, inquit, homo Dei, te fi- lio meo velocem impetrare posse diuinitus sanitatem. Tunc data oratione, qui semiui- uus allarus fuerat, statim incolumis, patre mirante, & perfecta reuertitur sospitate.

Elephantiosus quidam, Thegio nomine, de longinquis regionibus, S. Seuerini inuita- tus virtutibus, venit, rogās se eius orationibus mundari. Susceptus itaq; à viro Dei con- sueta sibi more benignitatis, iubetur Deum, totius gratiæ largiorem, sine cessatione lachrymabiliter exorare. Quid plura? Precibus beati viri idem leprosus opitulatione di- uina mundatus, dum cõmutauit mores in melius, mutare meruit & colorè, regis æter- ni magnalia tam suis, quàm plurimorum vocibus longè lateq; denuncians.

Bonos, monachus S. Seuerini, Barbarus genere, qui responsis eius inhærebat, oculo- rum imbecillitate plurimùm prægrauatus, medelā sibi præstari eius orationibus posse- bat, dicens, Aduentitios & externos salutaris gratiæ sentire præsidia, sibi verò nullam re- mediorum opem aliquatenus exhiberi. Cui sanctus Dei, Non tibi, inquit, expedit, fili, corporeis luminibus aciem habere perspicuā, & exterioris oculi præferre conspectum. Ora magis, vt obtutus vegetetur interior. Talibus igitur monitis informat, dedit ope- ram, corde magis videre quàm corpore, meruitq; absq; vilo fastidio in oratione effici iugitate continuus, & quadraginta ferè annis in monasterij excubijs perseuerans, eo- dem quo conuersus est fidei calore, transiit ad Dominum.

In loco Barotto quosdam tres monachos sui monasterij doctor humilis, superbia fox- ditate resperfos, dum singulos pro suis excessibus durare in pernicie probasset, orauit vt eos Dominus in adoptionem filiorum recipiens, paterno dignaretur flagello corripere. Prius ergò quàm orationem effulsis lachrymis terminaret, vno momèto iidem mo- nachi demone corripiente vexati, contumaciamq; suam peccatorisq; fastum ac super- biam cordis miserabilibus vocibus confitebantur. Absit, vt cuiquam hoc crudele videat- ur aut noxium: quia traditi sunt huiusmodi homines satanæ in interitum carnis, sicut beatus docet Apostolus, vt spiritus saluus sit in die Domini: cum beatus Ambrosius Me- diolanensis episcopus seruum Stiliconis, authorem falsarum epistolarum deprehensum, dixit oportere tradi satanæ, nè talia in posterum auderet admittere; quem etiam eodem momento, cum adhuc sermo esset in ore sacerdotis, spiritus immundus arreptum cœ- pit discerpere. Seuerus quoquè Sulpitius refert ex relatione Posthumiani, virum quen- dam magnis virtutibus signisq; mirabilem, ad expellendam de corde suo iactantiæ va- nitate, quam incurrerat, exorasse, vt permessa in se mensibus quinque diaboli potesta- te, similis his fieret, quos ipse curauerat. Idemq; post pauca: Itaque correptus à damo- nio, tentus est, in vineulis, & omnia quæ onergumenis solent inferri, perpassus, quinto

mente curatus est, nō tantum à demone, sed quod illi erat vtilius atque optatius, ab elationis vanitate. Prædictos itaq; monachos vir Dei delegatos fratribus, per dies quadra- ginta arduis abstinentiæ remedijs mancipauit. Quibus expletis, data super eos oratione, à potestate demonis & mentis fastu liberauit: & non solum corporis, sed & cordis sanitatem restituit. Quo facto miraculo, sancto viro reuerentia ac terror accreuit, ita vt ceteros fratres maior disciplinæ merus obtineret.

Marcianum monachum, qui postea presbyter effectus, monasterio ante me præfuit, ad Noricum cum Renato fratre direxit: & cum dies tertius laberetur, ait fratribus: Ora- te charissimi: grandis enim hæc hora tribulatio Marcianum comprimit & Renatum, de qua tamen citius Christi liberabuntur auxilio. Tunc monachi quæ ab eo dicta sunt, protinus annorantes, illis post menses plurimos reuertentibus, diem horamq; periculi, qua Barbaros euaserunt, indicantibus, sicut signauerant, approbauerunt.

Iste beatus Seuerinus vni ex fratribus, nomine Vrsō, repente præcepit, quadraginta dierum

Sanat peri- culosè la- borantem.

Item lepro- sum.

Quibusdā sanitas per- niciosa est.

Tres super- bos mona- chos vt pe- nierit, casti- gari à Do- mino.

1. Cor. 5.

Hic author huius histo- riæ seipsum indicat.

En vt vult iciniuo auer-

dierum distri&iori ieiunio venturæ calamitati occurrere, dicens: Imminet tibi corpore ^{ti imminēs} periculum, quod Dei præsidio parui panis & aquæ remedijs expiabis. ^{periculum.} Quadragesimo deinde die, mortis papula in brachio ieiunantis apparuit, quam ipse mox ad venerabilem patrem ingressus demonstravit. Cui sanctus Dei famulus: Noli, inquit, metuere prænunciatum tibi ante dies quadraginta discrimen. Statimque propria manu signo crucis obducto, mirantibus vniuersis, papula lethalis euanuit. Hoc vnum de domesticis sanitatibus narrasse sufficiat, prolixa operis fastidia declinando. Nam sæpius suorum ægritudines monachorum, Christo sibi reuelante, prænuncians iisdem, quibus præuidebat, muneribus & sanabat.

Deinde post multos agones & diurna ceramina, cum se beatus Seuerinus de hoc ^{Regem Rugiorum vt} seculo transiturum Domino reuelante cognouisset, memoratum Rugiorum regem ^{instruxerit.} Feletheum cum vxore eius crudelissima, nomine Gisa, ad se venire commonuit. Quos cum salutaribus esset exhortatus affatibus, vt ita cum sibi subiecto agerent populo, quod se iugiter cogitarent pro statu regni sui rationem Domino reddituros: alijsque verbis intrepidè monuisset, protenta manu regis pectus ostendens, reginam his interrogationibus arguebat: Hanc, inquit, animam Gisa, an aurum argentumque plus diligis? Cumque illa maritum se diceret cunctis opibus anteferre, vir Dei sapienter adiecit: Ergo, inquit, desine innocentes opprimere, nè illorum afflictio vestram magis dissipet potestatem. Etenim mansuetudinem regiam tu sæpè conuellis. At illa: Cur, inquit, nos sic accipis serue Dei? Cui ipse: Contestor, ait, vos ego humilimus iam profecturus ad Dominum, vt ab iniquis actibus temperates, bonis operibus insistatis. Hucusque regnum vestrum ab omnipotente Domino prosperatum est: iam ex hoc vos videritis. His monitis rex cum coniuge sua sufficienter instructi, valedicentes ei, profecti sunt.

Tunc sanctus Seuerinus non desinebat de suæ migrationis vicinia sibi subiectos fratres ^{Propheta} alloqui dulcedine charitatis, quodque facere nec antè cessauerat: Scitote, inquit, ^{morituri.} fratres, sicut filios Israël constat ereptos esse de terra Aegypti, ita cunctum populum terræ huius oportet ab iniusta Barbarorum dominatione liberari. Omnes nempe cum suis facultatibus de his oppidis emigrantes, ad Romanam prouinciam absque vlla sui captiuitate peruenient. Sed memento te præcepti sancti Ioseph patriarchæ, cuius vos ego indignus & infimus attestacione conuenio: Visitatione visitabit vos Dominus: tollite ^{Gene. 50.} ossa mea hinc vobiscum, quod non mihi, sed vobis erit profuturum. Hæc quippe loca nunc frequentata cultoribus, in tam vastissimam solitudinem rediguntur, vt hostes astimantes auri se copiam reperturos, etiam mortuorum sepulturas effodiant. Cuius varicinijs veritatem euentus rerum comprobauit. Leuari verò suum corpusculum sanctus pater idè iussit, vt dum generalis populi transmigratio prouenisset, indiuisa fratrum, quam acquisierat, congregatio proficiscens, obtentu memoriæ eius, in vno sanctæ ^{Die obitus} solitudinis vinculo permaneret. Diem etiam, quo transiturus esset sanctus Seuerinus è ^{sui logè an-} corpore, ante duos seu amplius annos hac significacione monstrauit. Epiphaniarum ^{te indicat.} die, cum sanctus se Lucillus presbyter ad beatissimi Valentini Rhetiarum quondam episcopi, diem depositionis annua solennitate in crastinum celebrandum sollicitus præparasset, & hoc sancto patri intimasset, ille respondit: Si beatus Valentinus hæc tibi solennia delegauit celebranda, ego quoque tibi in eodem die vigiliarum mearum studia derelinquo. His ille sermonibus tremefactus, cum se magis, vtpotè homo decrepitis, enixius commendaret, quasi primitus transiturus: Hoc erit, inquit, sancte presbyter, quod audisti, nec Domini constitutum humana voluntas præteriet.

Nonis itaque Ianuarij coepit tenuiter lateris dolore pulsari: quo durante per triduum, medio noctis tempore fratres adesse præcepit. Quos de corpore suo commonens, & paterna informatione corroborans, instanter persecutus talia, aiebat: Filij in Christo charissimi, scitis quòd beatus Iacob de seculo recessurus, conditione mortis instante, filios suos adesse præcipiens, prophetica benedictionis affatibus singulos quosque remunerans, mysteriorum arcana prodidit futurorum. Nos verò infimi & tepidi, tantæque impares pietatis, hanc prærogatiuam nostris vsurpare viribus non audemus. Vnum tamen, quod humilitati congruit, non tacebo, mittens vos ad exempla Maiorum, quorum intuentes exitum conuersationis, imitamini fidem. Abraham nanque ^{Gene. 12.} vocatus à Domino, fide obediuit in locum exire, quem accepturus erat in possessionem: ^{Hebr. 11.} & exijt, nesciens quòd iret. Huius igitur beati patriarchæ imitamini fidem, imitamini sancti-

sanctitatem: terrena despiciat, patriam celestem semper inquire. Confido autem in Domino, quod inde vobis aeterna lucra proueniant. Video enim vos gaudium meum feruore spiritus ampliaste, amare iustitiam, fraternae charitatis vincula diligere, castitati operam dare, humilitatis regulam custodire.

Totum corpus suum signo crucis munit. Psal. 150.

Reddit animam.

Calix argenteus altaris.

Vide penam facris legij.

Odoacer expugnat Rugios.

Aperitur sepulcrum S. Seuerini.

Corpus eius integrum inuenitur.

Fuit miracula ad corpus sancti viri.

Post huiusmodi aedificationis alloquium, cunctos per ordinem ad osculum suum iussit accedere, & sacramento communionis accepto, fieri se penitus prohibet: totumque corpus signo crucis extensa manu consignans, ut psallerent imperauit. Quibus moeroris suffusione cunctantibus, ipse psalmum protulit ad cantandum, dicens: Laudate Dominum in sanctis eius: & Omnis spiritus laudet Dominum. Sexto itaque Iduum Ianuariarum die in hoc versiculo, nostris vix praesertu respondentibus, quieuit in Domino. Quo sepulto, credentes omnimodo seniores nostri, quae de transmigratione praedixerat, sicut multa alia, infesta praeterire non posse, locellum ligneum parauerunt, ut cum praenunciata populi transmigratione prouenisset, praedictoris imperata complerent.

Fridericus vero quidam, sancti Seuerini morte comperta, pauper & impius, barbara cupiditate semper immanior, vestes pauperibus deputatas, & alia nonnulla credidit auferenda. Cui sceleri sacrilegium copulans, calicem argenteum caeteraque altaris ministeria praecipit auferri. Quae cum posita essent in sacris altaribus, nec auderet directus villicus ad tale facinus suas manus extendere, militem quendam Anicianum nomine, compulsi diripere memorata. Qui quantum inuitis praecipia perficiens, mox tamen incessabiliter vexatur omnium tremore membrorum, demonioque corripitur. Is autem velociter consilio meliore corripit errata. Suscepto namque professionis sanctae proposito, in insulae solitudine armis celestibus mancipatus, militiae commutauit officium. Fridericus, ut iam dicere coepimus, immemor contestationis & praesagij sancti viri, abrasit omnibus monasterij rebus, parietes tantum, quos Danubio transferre non potuit, dimisit: sed mox in eum caelestis vindicta peruenit. Nam intra mensis spatium a Friderico fratris sui filio interfectus, praedam pariter amisit & vitam. Quapropter rex Odoacer Rugijs inulit bellum: quibus deuictis, & Friderico fugato, patrem eius Feletheum regem captiuum duxit, atque ad Italiam cum noxia coniuge, supra memorata, videlicet Gisa, transmisit. Audiens vero postea idem Odoacer Fridericum ad propria reuersum, misit illic cum multis exercitibus fratrem suum Onulfum: ante quem denuo fugiens Fridericus, ad Theodoricum regem, qui tunc apud Nonas ciuitatem prouinciae Moesiae morabatur, profectus est. Onulfus autem, secundum quod ei praeeperat frater suus, vniuersos populos illic habitantes iussit ad Italiam migrare. Tunc omnes incolae, tanquam de domo seruitutis Aegyptiae, ita de quotidiana barbarie frequentissima praedationis educti, sancti Seuerini oracula cognouerunt. Cuius praecipitum non immemor venerabilis presbyter noster Lucillus, dum vniuersi per Comitum Pigerium compellerentur exire, praemissa cum monachis vesperae psalmodia, sepulturae locum imperat aperiri. Quo patefacto, tantae suauitatis fragrantia omnes nos circumstantes accepit, ut praenimio gaudio & admiratione prosterneremur in terram. Deinde humaniter aestimantes ossa funeris inueniri disuncta, (nam annus sextus depositionis eius effluerat) integram corporis compagem reperimus. Ob quod miraculum immensas gratias retulimus omnium conditori, quia cadauer sancti viri, in quo nulla aromata fuerant, nulla manus accesserat conditoris, cum barba pariter & capillis usque ad illud tempus mansisset illa sum. Lintheaminibus igitur immutatis, in loco multo iam tempore praeparato, funus includitur, & carpento trahentibus equis impositum mox euehitur, cunctis prouincialibus idem iter agentibus: qui oppidis super ripam Danubij derelictis, per diuersas Italiae regiones, varias suae peregrinationis sortiti sunt sedes. Sancti itaque viri corpusculum ad castrum nomine, Montem * Feletem, multis emensis regionibus, apportatum est.

Per idem tempus multi varijs occupati languoribus, & nonnulli a spiritibus immundis oppressi, medelam diuinae gratiae sine vlla mora senserunt. Mutus etiam quidam ad id castellum perductus, dum in oratorio, in quo sancti viri corpus carro adhuc impositum iacebat, utpote clauso oris sui ostio, in cordis cubiculo supplicaret, illic lingua eius in oratione soluta, laudem dixit altissimo. Cumque reuersus ad hospitium, interrogatus fuisset ex more, nutu signoque pulsatus, & orasse & laudem Deo obtulisse se clara voce respondit. Quo loquente, pauesceti qui eum nouerant, ad oratorium cum clamore

clamore cōcurrentes, sancto Lucillo presbytero, simulque nobis, qui cum illo eramus, ignorantibus quod euenerat, indicauerunt. Tunc omnes exultantes in gaudio, diuinæ clementiæ gratiarum retulimus actionem.

Igitur illustris foemina Barbaria beatum Seuerinum, quem fama vel literis cum suo quondam iugali optimè nouerat, religiosa deuotione venerata est. Quæ post obitum eius audiens corpusculum sancti viri in Italiam multo labore perductum, & vsque ad illud tempus terræ minimè commendatum, venerabilem presbyterum nostrum Marcianum, sed & cunctam congregationem literis frequentibus inuitauit. Tunc sancti Gelasij sedis Romanæ pontificis autoritate, & Neapolitano populo exequijs reuerendis occurrente, in castello Lucullano per manum sancti Victoris episcopi in mausoleo, quod prædicta foemina condidit, collocatur. Qua celebritate multi diuersis languoribus afflicti, quos recensere longum est, receperunt protinùs sanitatem. Inter quos quedam venerabilis ancilla Dei, Processa nomine, ciuis Neapolitana, cum grauissimum ægritudinis pateretur incommodum, sancti viri prouocata virtutibus, in itinere properanter occurrit: & ingressa sub feretro, quo corpus sanctū portabatur, statim caruit omnium languore membrorum.

Laodiceus etiam quidam cæcus, inopinato psallentis populi clamore perculsus, sollicitè adstantes, quid hoc esset, interrogauit. Respondentibus autem illis, quòd cuiusdam sancti Seuerini corpus transiret, compunctus, ad fenestram domus, in qua manebat, est perductus, de qua poterat à sanis eminùs multitudo psallentium atque vehiculum sancti corporis contemplari. Cumque fenestræ enixiùs incumberet & oraret, protinùs vidit, singulatim demonstrans omnes notos atque vicinos. Quo factò, cuncti qui viderāt & audierant, gratias Deo lachrymantibus oculis retulerunt.

Marianus quoque primicerius Cantorum sanctæ ecclesiæ Neapolitanæ, cum sanitatem post immanissimum languorem recipere pro ineffabili capitis dolore non posset, caput vehiculo credens apposuit, & mox dolore liberum subleuauit: memorque beneficij, semper in die depositionis occurrens, deuotum sacrificium Deo cum gratiarum actione reddebat. Monasterium igitur eodem loco constructum ad memoriam beati viri, hætenùs perseuerat: cuius meritis multi obsessi à dæmonibus, curati sunt, & diuersis obstrikti languoribus, receperunt & recipiunt sanitatem, Dei gratia operante, cui est gloria & honor in secula seculorum, Amen.

VITA S. GVDILAE VIRGINIS APVD BRABANTOS CELEBERRIMAE, EX PERVETVSTO
manuscripto codice transcripta, passim modicè emendata
phrasi per F. Laur. Surium.

Ligitur Sigeberti regis temporibus, qui fuit Dagoberti regis filius, extitit quidam comes Vuitgerus in pago Brabantensi, probabilis moribus, cuius thalamis inharebat coniunx dignissima, nomine Amelberga, Maioris domus Pipini inclyta sorore progenita: qui vterque, diuinis parili modo obtemperabant monitis. Quibus in seculo piè degentibus, sanctum & iustum contulit germen Dominus: vtpotè beatum Enebertū, Cameracensium præfulem gloriosum, vita admirabili & meritis insignem: cuius etiā extitit re sorores, simili sanctitate probabiles, Reinildis sanctissima, & Pharaldis moribus egregia. Horū ergò genitricē, tam felici prole pollentem, omnipotēs Dominus etiam alia foecundauit prole dignissima: & iam more parturientium anxietatis fluctuantem procella, qui in seruis suis cōsolatur, huiusmodi refocillatione recreare dignatur. Nox erat, & in terris mortales somnus habebat, cum eadē mater familiās sopori dedita, angelū adspicit, hæc sibi proferentem verba: Solue metum corde, vtpotè foecūdata precioso germine. Ipse enim rex cæli ferre iubet hæc solamina tibi. Cōcepisti fideliter, paries feliciter, venerabilis filia clarissima mater, q̄ ab ipsa puellari ætate diuinis adhærebis cetermonijs: in qbus perseuerās vsq; ad metas quæ breuis palmam

Trāsfertur
eius corpus.

Cæcus illu-
minatur.

Monasteri-
um S. Seue-
rini post
obitū eius
constructū.

3. IANUAR.
Genus S.
Gudilæ.
Pagus Brac-
bāten[sis] pro
Brabantia.

Mater eius
per visum
admonet.